

BELEIDSTEKSTEN

Beleids teksten voor de duurzame projectontwikkeling van Bergen op Zoom

Project	Duurzame Kansenkaart voor Bergen op Zoom
Opdrachtgever	Gemeente Bergen op Zoom
Document	Beleidsstекsten
Status	Definitief
Datum	17 december 2025
Referentie	145431_25-020.133

Projectcode	145431
Projectleider	B.D. Lukkes MSc
Projectdirecteur	Ir. S.H.L. Lamerichs

Auteur(s)	I.L. Witberg MSc
Gecontroleerd door	B.D. Lukkes MSc, ir. S.H.L. Lamerichs
Goedgekeurd door	B.D. Lukkes MSc

Paraaf

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'B.D. Lukkes', enclosed in a light gray rectangular box.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos Baadgevende ingenieurs B.V. noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

Dit slidedeck bevat op 8 thema's beleidsteksten als uitkomst van een analyse van het beleid voor projectontwikkelingslocaties van de gemeente Bergen op Zoom en hun ambitie in duurzaam, biobased, bouwen.

Opzet

- Algemene toelichting beleid
- Sub-onderdelen van beleid dat gezamenlijk
bijdraagt aan overkoepelend algemeen beleid

B1: Van grijze naar groene oase

Dit beleid koppelt klimaatadaptatie en biodiversiteit aan een sociaal, biobased ontwerp van de openbare ruimte. Het transformeert een grijze openbare ruimte naar een leefomgeving die warmte reguleert, water vasthoudt, biodiversiteit ondersteunt én bewoners verbindt; groen centraal zetten maakt wijken klimaatrobuust en aantrekkelijk. De aanpak sluit aan bij participatie en ecologische waarden en biedt praktische, betaalbare maatregelen uitgewerkt in projecten, normen en pilots. Aandachtspunten: waterveiligheid en verkoeling, groen door trekken in gevels en grenzen, en bewonersbetrokkenheid bij ontwerp en beheer.

B1.1 Sociaal

Openbare ruimtes, gebieden en pleinen vormen een inclusieve, participatieve ontmoetingsplek. Bewoners zijn betrokken bij ontwerp, uitvoering en beheer, en publieke ruimten bevorderen sociale interactie, gezamenlijke activiteiten, toegankelijkheid, betaalbaarheid en diversiteit.

B1.2 Groene woningen en tuinen

Groen wordt structureel geïntegreerd in woningen en privéruimte: gevels, daken, erfafscheidingen en tuinmaatregelen zijn standaard bij zowel renovatie als nieuwbouw, ondersteund door normen en prikkels (subsidies/labels). Aandacht voor biodiversiteit, waterberging en thermisch comfort maakt groen een integraal onderdeel van de woonsfeer en leefomgeving.

B1.3 Groene openbare ruimte

De openbare ruimte is klimaatbestendig, verkoelend en biodiversiteitsgericht, met waterdoorlatende en halfverharde keuzes, ontmoetingsplekken en groene verbindingen die bewoners samenbrengen. Ontwerp, aanleg en beheer sluiten aan bij participatie van bewoners en lokale partners en dragen bij aan waterveiligheid, verkoeling en ecologie in de buurt.

B1: Van grijze naar groene oase

Thema: Klimaatadaptatie en biodiversiteit

Gebied: Plein 13 en Westersingel

Beleid wordt concrete projecten, normen en pilots voor Plein 13 en Westersingel: groen-normen voor gevels/daken, groene erfafscheidingen in nieuwbouw en ontwerpcriteria voor klimaatadaptieve ontmoetingsplekken in pleinen en wijkcentra. Implementatie via een participatie- en beheerplan zodat bewoners bij ontwerp en onderhoud betrokken blijven. Werk gefaseerd: start met betaalbare pilots (bijv. wadi-pleinen, proefzones halfverharding) en breid uit naar renovatie en uitbreiding.

B1: Van grijze naar groene oase

Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt:

Door het toepassen van wijkvergroening, pluktuinen, ontmoetingsplekken, groene daken, groene gevels, groene erfafscheidingen, het planten van bomen en halfverharding ontstaat een sociaal, groen, klimaatbestendig en biodivers stadsdeel. (Nr 2, 12, 2, 5, 4, 18, 12, 22, 29, 2, 2, 12, 2, 22, 29, 2, 1, 2)

B2: Circulaire en biobased aanpak

Dit beleid bevordert een circulaire, biobased aanpak van bouwen en groenbeheer. Doel: hout hergebruiken en jonge bomen herplanten om minder afhankelijk te zijn van nieuwe grondstoffen en om biodiversiteit, klimaatadaptatie en sociale participatie te versterken. Door (her)gebruik van houtconstructies, herplant van zaailingen en circulaire ontwerp- en beheerprincipes ontstaat een veerkrachtig gebied met groen en speelruimte. De aanpak werkt samen met scholen en vrijwilligers en sluit aan bij bredere doelen rondom biodiversiteit en circulaire economie in Bergen op Zoom.

B2.1 Circulair bouwen

Bij nieuwbouw- en renovatieprojecten wordt vanaf de beginstadia van het ontwerpen gevraagd te voldoen aan strikte circulaire principes: ontwerp gericht op inzet op hergebruik en eenvoudige demontage van bouwdelen, gebruik van materialenpaspoorten en harde circulaire eisen, en toepassing van circulair aanbesteden. In alle projecten wordt gestuurd op minimale reststromen, hergebruik van houtconstructies en duidelijke monitoring van circulariteit.

B2.2 Biobased bouwen

Gebruik bij bouw biobased materialen en constructies. Biobased bouwen strekt zich uit tot ontwerp, uitvoering en onderhoud, met duidelijke kwaliteits- en hergebruikslijnen en een koppeling aan de circulaire economie. Materialen en ontwerp grijpen terug op biologische bronnen waar mogelijk, dit geldt voor draagconstructies en gevels, maar ook voor isolatiematerialen.

B2.3 Circulair groenbeheer

Het groenbeheer gebeurt volgens circulaire principes: gebruik van circulaire materialen bij onderhoud, hergebruik van groenmateriaal en hout, en voortdurende monitoring van circulariteitsdoelen. Het beheer is ontworpen om biodiversiteit, klimaatadaptatie en sociale participatie te versterken. Het beheer elektrisch uitvoeren draagt hier ook aan bij.

B2.4 Biobased groenbeheer

Het groenbeheer werkt met een biobased benadering: inzetten op zaailingen, herplanten en herstel van natuurlijke systemen, zoveel mogelijk gebruikmakend van biologische bronnen. Dit ondersteunt biodiversiteit en klimaatadaptieve voorzieningen. Het is goed om deze werkzaamheden aan te laten sluiten bij educatieve en participatieve activiteiten met de buurt of scholen.

B2: Circulair en biobased aanpak

Thema: Circulaire economie, biobased bouwen

Gebied: Vrederust,

B2: Circulaire en biobased aanpak

Voor project Vrederust kan hier invulling aan gegeven worden door het verplicht stellen van harde circulaire eisen, materialenpaspoorten, circulair aanbesteden, hergebruik van houtconstructies, nature-based oplossingen, circulaire materialen in onderhoud, monitoring van circulariteit en herplanten van zaailingen wordt een circulaire en biobased gebiedsontwikkeling gerealiseerd. Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt: (Nr 4, 11, 13, 1, 3, 14, 15, 18, 3, 4, 11, 14, 13, 18, 1, 15)

B3: Veilige en duurzame mobiliteit

Dit beleid bevordert veilige, duurzame mobiliteit. Doel: CO2-reductie en een gezonder leefklimaat via maatregelen voor langzaam verkeer, veilig en efficiënt verkeer en elektrisch rijden/logistiek. Door betere afstemming van straten en routes voor voetgangers en fietsers en slimme logistiek verbeteren veiligheid, geluid- en luchtkwaliteit, en verlagen we de milieu impact. Prioriteer keuzes, in elke fase van planvorming en ontwerp, op basis van integrale mobiliteitskeuzes. Deze keuzes worden gebiedsgericht vormgegeven.

B3.1 Deelvervoer

Logistieke en mobiliteitsstromen worden zoveel mogelijk gedeeld of gebundeld, met duidelijke afspraken over tijdelijke verkeersmaatregelen en mogelijkheden voor wijkgerichte mobiliteitsdiensten die verkeersdruk verminderen.

B3.2 Veilig en langzaam verkeer

Alle ontwerp- en uitvoeringsmaatregelen zorgen voor een veilig, rustiger en prettig verkeersmilieu, met focus op snelheidsdemping en duidelijke routekeuzes voor voetgangers en fietsers.

Doorloop in elke fase van planvorming en ontwerp het kader van integrale mobiliteitskeuzes. Deze keuzes worden gebiedsgericht vormgegeven en bieden handvatten voor de meest toekomstbestendige inrichting.

B3.3 Slimme elektrische infrastructuur en mobiliteit

Slimme, toekomstbestendige infrastructuur en elektrificatie worden meegenomen als uitgangspunt in de ontwikkeling van projecten. Er wordt rekening gehouden met, slimme verlichting, elektrificatie van (fossiel-gedreven) vervoer, (toekomstige) elektrificatie van bezigheden en efficiënte elektrische logistiek. Participatie van bewoners en bedrijven en duidelijke normen bij renovatie/ontwikkeling. Dit beleid gaat samen met B4 – Decentrale Duurzame Energie.

B3: Veilige en schone mobiliteit

Thema: CO2, Gezond en veilig

Gebied: Westersingel

De genoemde maatregelen kunnen als pilots starten en later opgeschaald worden. Betrokkenheid van bewoners/ondernemers blijft centraal bij ontwerp, uitvoering en onderhoud.

Concrete projecten, normen en pilots kunnen per thema uitgewerkt worden voor Westersingel.

B3: Veilige en schone mobiliteit

Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt:

Door passende categorisering, groene geluidsschermen, mensgerichte straatinrichting, herinrichting voor langzaam verkeer, groene erfafscheidingen, distributiepunten last-mile en het faciliteren van elektrisch rijden wordt de mobiliteit veiliger, schoner en groener. (Nr 19, 21, 7, 3, 2, 18, 14, 13, 32, 23, 19, 21, 13, 7, 32, 23, 18, 2, 3, 14)

B4: Decentrale Duurzame Energie

Dit beleid koppelt locatiespecifieke duurzame energieopwekking aan warmte uit rioolwater/aquathermie (Bio/aquathermie) als CO₂-arme bron voor Waterfront. Doel: decentrale opwekking versterken, fossiele bronnen verminderen en lokale economische en maatschappelijke meerwaarde vergroten. Door zonnepanelen, buurtenergiedollectieven, slimme logistiek en warmtepompen te combineren met riool- en aquathermie ontstaat een geïntegreerde aanpak die klimaatdoelen ondersteunt en lokale waarde oplevert. Focus op pilots, normen en duidelijk beleid bij renovatie en (her)ontwikkelingen langs het waterfront, met participatie, compatibiliteit met bestaande systemen en betaalbaarheid.

B4.1 Decentrale opwekken

Waterfront-initiatieven richten zich op het benutten van bestaande-, en aanvullende, lokale energie opwekking, met participatie van bewoners en bedrijven, juridische en financiële ondersteuning, en waar mogelijk koppeling aan rio-/aquathermie

B4.2 Bio/aquathermie en warmtepompen

Bio/aquathermie vormt een prominente warmte-/warmteterugwinningsbron. Integratie van rioolwarmte en aquathermie met warmtepompen in renovatie en (her)ontwikkelingen langs waterkanten moet zorgen voor lagere CO₂-uitstoot, compatibiliteit met bestaande systemen en haalbare kosten.

B4: Decentrale energieopwekking

Thema: CO2

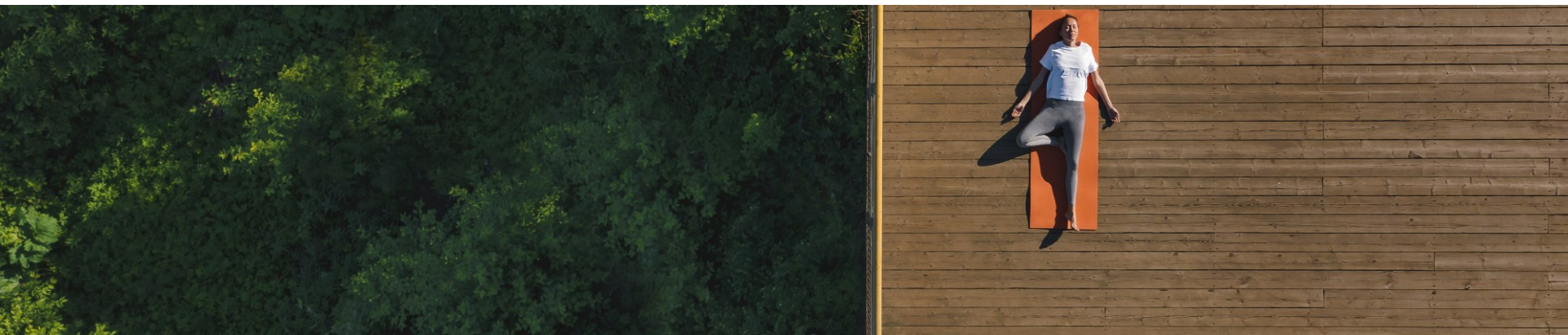
Gebied: Waterfront

De genoemde maatregelen (4.1, 4.2, 4.3) kunnen als pilots, kleinschalig van start en later opgeschaald worden. Betrokkenheid van bewoners/ondernemers blijft centraal bij ontwerp, uitvoering en onderhoud. Concrete projecten, normen en pilots kunnen per thema uitgewerkt worden voor Waterfront.

B4: Decentrale energieopwekking

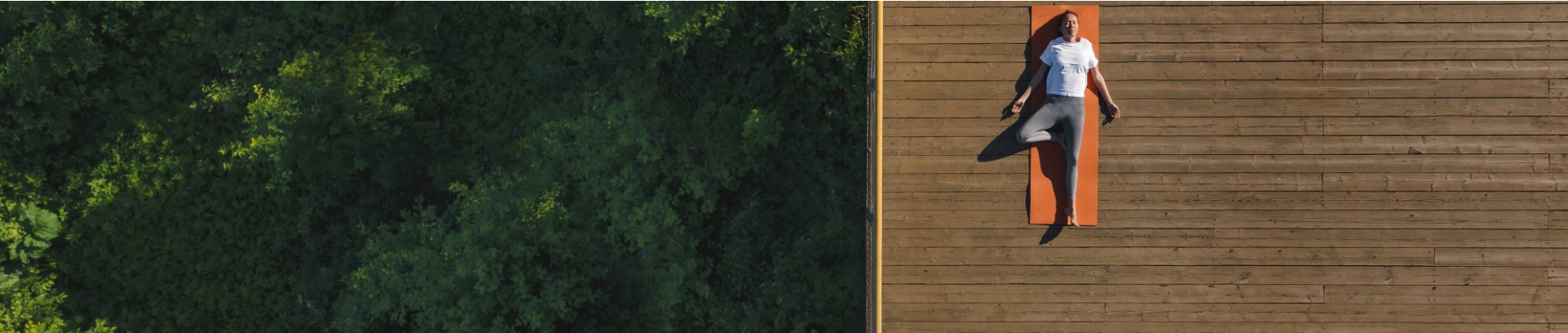
Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt:

Door het plaatsen van zonnepanelen, oprichten van buurt-energiecollectieven, inzetten van slimme (straat)verlichting, slimme logistiek, pilots voor rio- en aquathermie, het faciliteren van elektrisch rijden en het aanleggen van warmtepompen wordt een duurzame, CO₂-arme energie-infrastructuur langs het waterfront gerealiseerd. (Nr 6, 24, 31, 16, 30, 23, 14, 6, 24, 31, 16, 30, 23, 14, 16)

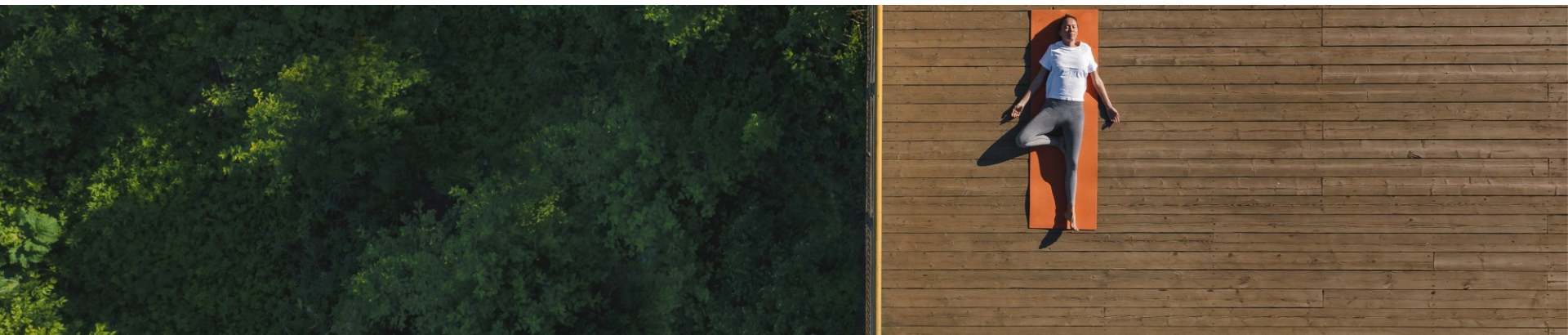
B5: Bouwen op basis van omgeving, regio en klimaat

Dit beleid vraagt om bioklimatisch ontwerp dat (zonder actieve systemen) hitte pieken dempt, ventilatie en isolatie bevordert, en ruimte biedt voor decentrale energieopwekking (groene daken met zonnepanelen). Door oriëntatie waarin winterzon wordt benut voor verwarming er voldoende zonwering zomerkoeling ondersteunt, plus bewust ontwerp met thermische massa en slimme raamplaatsing, worden gebouwen passief klimaatbestendig in het nieuwe klimaat. Groene daken bufferen water en verhogen biodiversiteit en energieneutraliteit; groen-blauwe netwerken vangen hemelwater op en koelen. Zo dragen we bij aan CO₂-reductie, een gezonder leefklimaat en duurzame omgang met water. Deze methodiek sluit aan bij circulaire en biobased bouwprincipes.

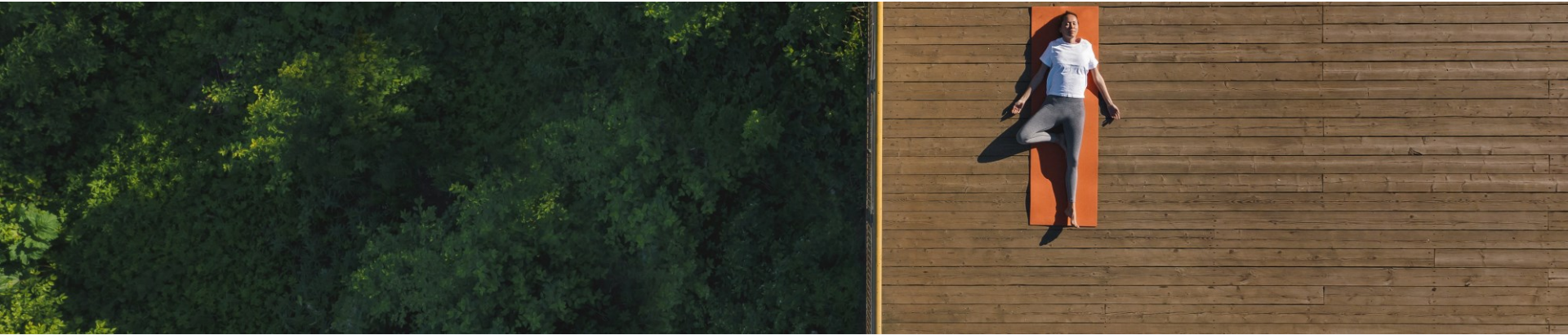
B5.1 Klimaatadaptatie binnenzijde woningen

Een klimaatbestendige binnenruimte voor woningen voor via een geïntegreerde bioclimatische aanpak: (a) optimale oriëntatie en raamplaatsing voor winterzon en zomerkoeling; (b) ontwerp met oog voor thermische massa om dag- en nachttemperatuurverschillen te dempen; (c) natuurlijke ventilatie en voldoende isolatie met biobased materialen bij renovatie/nieuwbouw; (d) ruimte voor decentrale energieopwekking of natuurlijke koeling (bijv. door middel van groene daken en zonnepanelen, volgens de daarvoor meest effectieve dakoriëntatie). Het levert een aangenaam binnenklimaat en minder verwarmings- en koelbehoefte.

B5.2 Klimaatadaptieve maatregelen buitenzijde woningen

Maak de buitenruimte van woningen klimaatbestendig via zonwering, groene gevels, waterbuffering en decentrale koeling; integreer groen/blauwe netwerken en hemelwateropvang (wadi's en waterpartijen) voor verkoeling, versterken van biodiversiteit en om piekbelasting van waterinfrastructuur (riolen, afvoeren etc) te verminderen. Maak gebruik van groene parkeerplaatsen en verminder verharding in de openbare ruimte. Buitenmaatregelen worden ontworpen in samenhang met gevels, daken en openbare ruimte en dragen bij aan een veerkrachtige wijk.

B5.3 Circulaire en biobased bouwprincipes

Materialen en bouwprincipes voor nieuwbouw en renovatie zijn circulair en biobased, met biobased isolatie en materialen (bijv. vlas, houtwol) en een systeembenadering waarin zo veel mogelijk materialen toetsbaar hoogwaardig losmaakbaar, herbruikbaar en recyclebaar blijven. De ruimtelijke structuur integreert natuur inclusieve oplossingen en groene/blauwe netwerken om water- en klimaatdoelen te ondersteunen. Het gebruik van circulair/biobased materiaal geldt als uitgangspunt voor het ontwerp.

B5: Klimaatadaptieve, circulaire en biobased woningbouw

Thema: Klimaatadaptatie, Circulaire economie, CO2

Gebied: Algemeen

De genoemde kansen zijn bedoeld als concrete startpunten (eisen, richtlijnen of subsidie- of pilotprojecten) voor het onderbouwen van het beleid en het opschalen naar wijkniveau in Bergen op Zoom.

Het is wenselijk om in PvE (Programma van Eisen) expliciete eisen op te nemen die deze principes afdwingen bij nieuwbouw en grootschalige herontwikkelingen.

Voor de toelichting is het handig om per projecttype (nieuwbouw, renovatie, publieke gebouwen) concrete meetbare resultaten (KPIs) te definiëren: bijvoorbeeld % van gevels met groene daken/ PV; hoeveelheid waterbuffering per woonblok; aandeel biobased isolatiematerialen; aantal renovaties met natuurlijke ventilatie en daylighting-monitoring.

B5: Klimaatadaptieve, circulaire en biobased woningbouw

Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt:

Door bioklimatische oriëntatie, natuurlijke ventilatiestrategieën, zonwering en groene gevels, klimaatrobuuste wijkinrichting, groenzones, natuurinclusief ontwerp, verplichte groen/blauwe netwerken, passieve en watergebonden koeling, daglichtoptimalisatie, hybride ventilatie, natuurlijke isolatie, zonnepanelen, energieneutrale bouwnorm, energieneutraal ontwerp en warmtepompen ontstaat een klimaatbestendige, circulaire en gezonde woonomgeving. (Nr 23, 25, 26, 3, 4, 5, 7, 24, 27, 6, 26, 5, 7, 6, 9, 11, 14)

B6: Circulaire principes in bouwen, materialenbeheer en inkoop

Circulaire principes vanaf vroeg ontwerpstadium verankeren in bouwen, materialenbeheer en inkoop. Doel: bouw- en sloopstromen in de kringloop houden, houtstromen hergebruiken, en materiaalpaspoorten en harde circulariteitseisen verankeren in bestekken en bestemmingsplannen. Dit richt zich op: houtbouw en biobased materialen; hergebruik en demontage van constructies; circulaire leveranciersnetwerken; pilots en normen voor circulair bouwen bij nieuwbouw en onderhoud/renovatie; transparante voortgangsmonitoring. Door presentatie van deze stappen vanuit de gemeente, richting bedrijven en kennisinstellingen stimuleren we CO2-bewuste, afvalarme bouw en onderhoud, met economische meerwaarde voor de lokale gemeenschap.

B6.1 Circulaire economie

Circulaire principes worden verankerd in alle fasen van bouwen, onderhoud en sloop: materiaalkringloop en sloopstromen sluiten, houtstromen hergebruiken, materiaalpaspoorten opnemen in bestekken en bestemmingsplannen, en harde circulariteitseisen waar mogelijk. Ontwikkelingen worden gestimuleerd via circulaire leveranciersnetwerken, pilots en normen voor circulair bouwen, met transparante monitoring en communicatie naar bewoners, bedrijven en kennisinstellingen. Doel: CO2-reductie, afvalreductie en economische meerwaarde voor de lokale gemeenschap.

B6.2 Bouwen met hout

Bouwprincipes richten op houtbouw en biobased materialen als standaard, met demontagevriendelijk ontwerp en een robuuste hout-/biobased leveringsketen. Dit omvat het hergebruik van houtstromen, opzetten van circulaire houtnetwerken, pilots en normen voor circulair bouwen bij zowel nieuwe ontwikkelingen als onderhoud/renovatie, en transparante monitoring van voortgang. De inkoopstandaard wordt aangepast naar: We vragen uit in hout voor laagbouw (tm drie verdiepingen) tenzij er argumentatie gegeven wordt waarom dit niet kan.

B6.3 Aanbesteden

Op alle niveaus van aanbestedingen circulaire principes, hergebruik en het bouwen met hout en biobased materialen structureel verankeren. Dit omvat het gebruik van materialenpaspoorten, harde circulariteitseisen in bestekken en bestemmingsplannen en het opzetten van circulaire leveranciersnetwerken. Transparante monitoring en communicatie over voortgang en resultaten versterken de transitie naar CO₂-bewuste en afvalvrije bouw- en onderhoudspraktijken, met economische meerwaarde voor de lokale gemeenschap

B6: Circulaire principes in bouwen, materialenbeheer en inkoop

Thema: Circulaire economie

Gebied: Algemeen

Voor alle drie thema's geldt: vertaal het beleid en kansen naar concrete iPvE-eisen, contractbepalingen en KPI's per projecttype (nieuwbouw, renovatie, onderhoud).

Ontwikkel als gemeente een duidelijk monitoringsmodel op basis van een erkende breed gebruikte standaard (bijv. circulaire dashboard, regelmatige evaluaties, en een centraal aanspreekpunt obv MKI of Het Nieuwe Normaal).

Betrek bewoners, bedrijven en kennisinstellingen bij pilots en kennisdeling om de transitie naar een CO2-bewuste en afvalarme bouwpraktijk te versnellen.

B6: Circulaire principes in bouwen, materialenbeheer en inkoop

Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt:

Door circulair aanbesteden, materialenpaspoort, nature-based oplossingen, evaluatie circulaire ontwikkeling, harde circulaire eis, hergebruik materialen, communicatie circulariteit, hergebruik vrijkomende materialen, circulaire materialen in onderhoud, monitoring circulariteit, een circulair aanspreekpunt en losmaakbare constructies worden circulaire principes structureel verankerd in bouw, houtbouw en aanbestedingen. (Nr 13, 11, 3, 17, 4, 10, 16, 2, 12, 14, 15, 8, 17, 11, 10, 17, 14, 3, 4, 17)

B7: Water als waardevolle grondstof

Waterbewust ontwikkelen vanuit het watercascade principe. Door water als waardevolle grondstof te benaderen ontstaan nieuwe inzichten op kansen voor het versterken van de klimaatbestendigheid van de gebouwde omgeving, het ondersteunen van biodiversiteit en het versterken van een sterk systeem voor het beheren van water als essentieel goed. Doel: (hemel)water vasthouden, hergebruiken, infiltreren en zo laat mogelijk afvoeren (voorkeursvolgorde GWP) met als doel de klimaatbestendigheid en leefbaarheid van de gebouwde omgeving te versterken, zoals ook benoemd, en aanvullend op, het gemeentelijk waterprogramma (2024-2027). Bouwstenen: waterbewust ontwerp van dak tot sloot (de cascade), vroegtijdig een scan van lokale waterbehoeftes en -omstandigheden, initiëren van pilots voor (her)gebruik van hemelwater en grijswater.

B7.1: Waterbewuste start

Het vasthouden en hergebruiken van water wordt meegenomen als integraal bouw- en beheerprincipe op basis van de voorkeursvolgorde voor duurzaam water(her)gebruik zoals beschreven in de voorkeursvolgorde uit het gemeentelijke waterprogramma (GWP 2024-2027). Bij aanvang van projecten wordt een locatiespecifieke waterscan uitgevoerd waarin de passende principes uit het GWP geïntegreerd worden in de ontwerpeisen van het project. Ontwerpkeuzes die betrekking hebben tot water worden daarin afgewogen, waarbij hoogwaardig gebruik voorkeur krijgt.

B7.2: Watercascade

Als ontwerpprincipie geldt: hemelwater wordt in de loop van dak tot sloot zo veel mogelijk vertraagd en gebruikt. Door middel van: groene/bufferende daken, groene façades, hemelwateropvang (regenton eg.), hemelwatergebruik, afkoppeling hemelwater van riool, water-infiltratie-bevorderende inrichting, wadi's, waterberging onder openbare ruimte. Het water in deze "watercascade" wordt waar mogelijk ingezet voor het creëren van meerwaarde zoals koeling, bevloeiing van groen, een gezonde bodem, bevordering van natuur en biodiversiteit.

B7.3: Circulair watergebruik

Vraag in het ontwikkelingsplan ook om een locatiespecifieke waterscan op te nemen waarin rekening gehouden wordt inhoudelijke kennis van het project naast de locatiespecifieke water context wordt gelegd. Identificeer hiermee kansen voor implementatie, ontwikkeling of stimulatie van hemel- en grijswater hergebruik voor alle watergebruikers.

B7: Water als waardevolle grondstof

Thema: Watergericht ontwerp

Gebied: Algemeen

Watergericht bouwen heeft als uitgangspunt dat water een waardevolle grondstof is. Het richt zich op het vasthouden en hoogwaardig inzetten van (hemel)water en het maximaliseren van de waarde dat water biedt aan een omgeving uiteenlopend van het bevoeien van groen, tot natuurlijk koelen van gebouwen.

B7: Water als waardevolle grondstof

Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt:

(1, 2, 3, 7, 9, 10, 13, 19, 20, 21, 22, 23, 24,)

B8: Biodiversiteit en ecologie

Dit beleid borduurt voort op biodiversiteits- en klimaatdoelstellingen via duurzame richtlijnen en nature-based solutions (NBS). De inzet is om biodiversiteit en ecosysteemdiensten te versterken door advies, referentiegidsen en concrete tools die ontwerp, uitvoering en beheer ondersteunen. In deze aanpak komt een combinatie van quickscans, Gids/Factsheets, en integrale wijkontwikkeling tot stand, waarbij ecologische verbindingen, groene infrastructuur en sociale verbindingen hand in hand gaan. De uitvoering omvat koppeling van experts aan nieuwe wijkontwikkelingen, duidelijke normen en pilots, en een sterke focus op participatie en monitoring

B8.1 Gids biodiversiteit en ecologie

Biodiversiteit en ecologie staan centraal in alle fasen van gebiedsontwikkeling en onderhoud. Daarom komt er een Biodiversiteits- en Ecologiegids met ecologische quickscans, verantwoorde ontwerpkeuzes en integratie van ecologie in beheer (met normen en pilots). De gids legt kaders vast voor soortensamenstelling, ecologische verbindingen en monitoring, die in PvE en bestemmingsplannen worden opgenomen.

B8.2 Nature-based oplossingen (NBS)

Nature-based oplossingen worden ingezet als integraal bouw- en beheerprincipe. Dit omvat het gebruik van gidsen/factsheets en quickscans, integratie in Pogramma van Eisen (PvE) en ontwerp van elke gebiedsontwikkeling, en monitoring van NBS-resultaten. Doel: vergroening, biodiversiteit, waterbuffering en klimaatbestendigheid in wijken.

B8.3 Groene infrastructuur en ecologische verbindingen

Groene infrastructuur en ecologische verbindingen vormen de basis van wijkontwerpen. Dit omvat realisatie van ecologische corridors, half-verharding, WADI's, natuurlijke oevers en waterpartijen, en combinatie van groen en blauw in openbare ruimte ontworpen met als doel de biodiversiteit te versterken. Betrek bewoners bij ontwerp en beheer, en implementeer monitoring van ecologische prestaties en sociale verbindingen.

B8: Biodiversiteit en ecologie

Thema: Biodiversiteit, Klimaatadaptatie

Gebied: Algemeen

In deze aanpak komt een combinatie van quickscans, Gids/Factsheets, en integrale wijkontwikkeling tot stand, waarbij ecologische verbindingen, groene infrastructuur en sociale verbindingen hand in hand gaan. De uitvoering omvat koppeling van experts aan nieuwe wijkontwikkelingen, duidelijke normen en pilots, en een sterke focus op participatie en monitoring.

B8: Biodiversiteit en ecologie

Ter inspiratie of invulling van dit beleid wordt aangeraden de kansenlijst te bekijken. De kansen die bijdragen aan het vervullen van dit beleid zijn als volgt:

Door toepassing van een biodiversiteitsgids, nature-based quickscan, nature-based oplossingen, wijkvergroening, halfverharding, ecologische verbindingen, planten van bomen, passages voor kleine dieren, wadi's, groene daken, groene gevels, groenzones, natuurvriendelijke oevers en het verplicht stellen van groen/blauwe netwerken wordt biodiversiteit en ecologische samenhang versterkt in iedere wijkontwikkeling. (Nr 4, 3, 22, 25, 14, 16, 15, 4, 5, 7, 2, 29, 3, 22, 25, 14, 16, 15, 4, 5, 7, 12, 13)

A close-up photograph of a person's hand and arm holding a thick stack of white papers. The person is wearing a dark, textured suit jacket. The papers are slightly fanned out, showing some text and a small green square on one of the pages. The background is a plain, light-colored wall.

www.witteveenbos.com